

stadganden skola ur författningen uteslutas, samt att det under § 11 af samma Kongl. förordning nu förekommande stadgande skall upptagas under § 8;

hvilket Riksdagen skolat härmed hos Eders Kongl. Maj:t anmäla.

Med undersåtlig vördnad:

Stockholm den 10 Maj 1884.

N:o 68.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 Maj 1884.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, rörande vidtagande af åtgärder för att gifva undervisningen i folkskolorna en mera praktisk karakter.

(Första Kammarens Tillfälliga Utskott (N:o 2) Betänkande N:o 5).
(Andra Kammarens Tillfälliga Utskott (N:o 1) Betänkande N:o 4).

Till Konungen.

Hos Riksdagen har förslag blifvit väckt, i syfte att erforderliga åtgärder måtte vidtagas för erhållande af lämpliga och med hänsyn till undervisningens praktiska ändamål affattade läroböcker i folkskolans ämnen.

Att de åtgärder, som redan under en längre tid vidtagits för främjandet af undervisningen i landets folkskolor, varit välbetänkta och i

allmänhet burit frukter torde icke af någon med fullgoda skäl kunna nekas, men lika obestridligt torde det äfven vara, att på ett arbetsfält, så vidsträckt som folkskolans, och med ett mål, så högt som folkundervisningens, sträfvandet aldrig får anses afslutadt. Hvarje gången år ställer här en fordran på det kommande, och ehuru mycket dervid redan är gjordt, torde än mer återstå att göra. Till detta senare räknar Riksdagen en, tid efter annan återkommande, granskning och förbättring af folkskolans läroböcker. Af läroboken bestämmes nemligen högst väsentligt undervisningen i hvarje ämne både till form, innehåll och mål. I samma mån, en god och passande lärobok är ett ypperligt hjälpmedel i lärarens hand att bibringa barnen ett fruktbarande vetande i ämnet, i samma mån motverkar en olämplig och dålig lärobok uppnåendet af verkligt goda resultat af undervisningen, äfven om läraren är kunnig och duglig; och desto mera torde det senare blifva fallet, derest läraren eger mindre skicklighet och begåfning. Ehuru det sålunda är af största betydelse för folkskolan att ega tillgång till passande och ändamålsenligt affattade läroböcker, torde likväl denna viktiga angelägenhet hittills icke blifvit behörigen uppmärksamrad och behjertad. Visserligen finnes för folkskolans räkning en ganska riklig lärobokslitteratur, men berättigade tvifvel torde kunna lysas huru vida denna litteratur är lika god och värdefull som den är ymnig. Åtminstone är visst, att många af de läroböcker, som begagnas i folkskolorna, icke uppfylla ens måttliga anspråk på lämplighet för sitt ändamål. Flera af dem kunna visserligen ega åtskilliga förtjenster i öfrigt, utan att dock ega den att vara passande i folkskolan, och andra åter sakna än nöjaktig planläggning i metodiskt afseende, än önskvärd systematisk reda och öfversiktighet, än passande begränsning. I sistnämnda afseende befinnes en del läroböcker vara för vidlyftiga och öfverhopade med detaljer, under det att ur andra åtskilliga ämnen finnas uteslutna, hvilka just i en bok, afsedd för folkskolan, synas böra hafva sin rätta plats. Sålunda, för att erinra blott om ett exempel bland de många, som skulle kunna anföras, lär man i de flesta, och möjligen i alla, läroböcker i naturkunnighet förgäfves söka efter en populär och ändamålsenligt affattad framställning af det viktigaste i helsovårdsläran och af sådana växtalster, såsom svampar med flere, hvilka för folket kunna hafva största intresse.

Riksdagen hyser därför den åsigt, att för närvarande icke någon större tjänst skulle kunna visas folkskolan, än om ändamålsenliga åtgärder å det allmännas sida blefve vidtagna för att afhjelpa det behof af lämpliga läroböcker i folkskolans ämnen, hvilket förefinnes. Eders

Kongl. Maj:t har låtit sakkunnige män utarbete planer, efter hvilka läroböcker i en del läroämnena vid de allmänna läroverken borde affattas, och Riksdagen anser en likartad åtgärd äfven böra med stort hopp om framgång kunna användas i afseende på läroböckerna i folkskolans ämnen.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t anhålla om vidtagande af lämpliga åtgärder för att tillgodose folkskolans behof af ändamålsenligt affattade läroböcker i de särskilda läroämnena.

Med undersåtlig vörndnad:

Stockholm den 13 Maj 1884.
